

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXVI. (20)

No. (štev.) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. januarja 1967

Novoletna razmišljanja

Ob praznikih se kaj radi ponudijo trenutki, primerni za razmišljanje. Misli se sprehajajo v preteklosti, se podajo preko morja v domače kraje ter iščejo prijatelje ter znance po raznih kontinentih. K vsemu temu se pridruži razmišljanje o naši emigraciji. Različna so mnenja o njej. Med nami samimi so taki, ki menijo, da odlično in v celoti vsi svoje poslanstvo. Nedavno pa smo brali v slovenskem izseljenkem listu ugotovitev, da je naša emigracija povsem odpovedala.

Kakor vedno, je iskati resnico v sredini, in v našem primeru se ta sredina pomika mnogo bolj proti dobri, kakor proti slabi strani. Če nepristransko presojamo pot naše emigracije in njeno delo v svetu, moremo najti čudovito leppe stvari, izredno požrtvovalnost posameznikov, mnogo idealizma in velike trajne stvaritve na kulturnem in tudi gospodarskem področju. Mimo teh ugotovitev ne bo mogel noben nepristranski opazovalec.

Ne da bi ob tej priložnosti navajali slabe strani naše emigracije, želimo pokazati dve smeri, v katerih naj bi se dejavnost vse naše emigracije poglobila ali spopolnila.

Najprej je potrebno v vse naše življenje bolj intenzivno uvajanje resnične krščanske ljubezni. Ko opazujemo na eni strani kako so si nekateri opomogli s svojimi gospodarskimi talenti in ugodnim okoljem, kako so napredovali, smo tega veseli. Z zadoščenjem gledamo na posameznike od teh, ki se zavedajo, da ima njihovo premoženje prav po nauku krščanske ljubezni tudi socialne naloge. Smelo lahko trdimo, da je gospodarska struktura naše emigracije danes že takšna, da ne bi smel noben slovenski izseljenec zaradi neprimerne zaposlitve, bolezni ali starosti živeti v pomanjkanju; noben študent, ki mu starši ne morejo omogočiti študija, ne bi smel tega opustiti zaradi pomanjkanja sredstev, ali stati pred nepremagljivimi ovirami; tudi ne bi smela družina tistega, ki se iz idealizma predaja vzgojnemu ali prosvetnemu delu zaradi tega idealizma trpeti škode.

To je samo nekaj primerov. Razmišljanje o nalogah, ki jih daje prava krščanska ljubezen, bo vsakemu prineslo številnih možnosti, da bo sam poiskal tiste, ki so opore potrebni in jo zaslužijo.

Drugo smer pa nam kaže delavnost in požrtvovalnost za posamezne organizacije, za ustanove in domove med izseljenci. Vse to delo je hvale, spoštovanja in priznanja vredno. Ne sme pa iti tako daleč, da bi vzbujalo omaloževanje dejavnosti, ki jo terjajo naloge naše emigracije kot celote. Ta dejavnost je prav tako potrebna kakor delo v posameznih organizacijah in ustanovah.

Dokler naša domovina ni svobodna, mora biti aktivnost naše emigracije tudi kot celote vidna, vztrajna in udarna. Predstavljati nas mora v svetu kot pozitivno demokratično enoto, ki je v oporo vsem, ki rušijo komunistično diktaturo v domovini.

Pogloblino v tem letu dejavnost krščanske ljubezni med nami samimi in pokažimo več razumevanja za vse, kar predstavlja našo skupno moč in naš skupni napor v delu za svobodo domovine!

M. S.

DJILAS NA SVOBODI

Milovan Djilas, biv. podpredsednik kom. Jugoslavije in za Titom najvplivnejša osebnost v jug. kom. partiji, je na starega leta dan zapustil zapore v Sremski Mitrovici. Za novo leto ga je pomilostil Tito. Djilas je padel v nemilost pri sed. kom. hierarhiji v Jugoslaviji s člankom Analiza morale ter s knjigo Novi razred, s katerima je razgalil razvrat in pokvarjenost sedanje vlada-joče kom. družbe. Tito ga je tedaj proglasil za Judeža izdajavca. Prvikrat je bil obsojen leta 1958. Leta 1961 je bil izpuščen na svobodo, naslednje leto pa znova obsojen zaradi knjige Razgovori s Stalinom. Oproščena mu je bila kaznen še 5 let.

Predsednik gral. Onganía o delu svoje vlade

Šest mesecev po prihodu na oblast je gral. Onganía izvršil delno preosnovo svoje vlade. Zamenjal je min. za notranje zadeve in za gospodarstvo. Namesto dr. Martineza Paza je prišel v notranjo. 52-letni vseuč. prof. kat. univerze El Salvador in član vrhovnega sodišča dr. Guillermo Bardo, vplivna kat. osebnost v Buenos Airesu; dr. Salmeia je pa zamenjal v min. za gospodarstvo znani gospodarski in finančni strokovnjak dr. Adalbert Krieger Vasena, ki je bil v tem resoru že pod vladno grala. Aramburuja. Sedaj je bil tudi imenovan minister za narodno obrambo. Ta resor je prevzel ing. Anton R. Lanusse, dosed. držav. tajnik za promet.

Po preosnovi svoje vlade je gral. Onganía v petek 30. decembra govoril narodu. Podal mu je poročilo o do sedaj opravljenem delu, obenem pa znova poudaril cilje argentinske revolucije.

Med drugim je povedal, da bo proces obnove dolga in bo postavil na preizkušnjo ljudi in ustanove. Revolucija si ni določila rokov, pač pa cilje, ki jih mora dosegati. Ljudi je spremenila naravna in neizbežna iztrošenost dela na vladi. Država je to leto prekinila s svojo zaostalostjo.

Argentinska revolucija sprejema preteklost z njenimi slavami in nesrečami ter stremi za bodočnostjo, kakršno si vsi žele. Politične stranke so zaključile dolgo dobo v razvoju naroda in države. Okolnosti, ki so jih spremljale, so povzročile njihov neuspeh. Rešitev je zato morala priti od zunaj. Vlada argent. revolucije se ne odpoveduje politiki in ne zavrača njenega sistema. Revolucija dela politiko in je sama v sebi politična rešitev za zgodovinsko križišče države. Vlada nima namena vzpostaviti tehnokracijo. Stoji na stališču, da bodo politične stranke morale nekoč nadomestiti druge politične organizacije, ki bodo temeljile na idealu. Obnove političnega procesa sedaj ali pa v bližnji bodočnosti bi predstavljalo povrnitev v slepo ulico brez izhoda. Vlada ne bo izvedla svoje politične doktrine in ne izvajala določenih tujih doktrin, ker ne želi delati novih razdorov s teoretičnimi spekulacijami.

Razlogi za ostavko članov slovenskega izvršnega sveta

V zadnji številki Svob. Slovenije smo poročali o ostavki slovenskega izvršnega sveta, ker ni pridrl s svojim zakonskim osnutkom o najvišji meri, do katere se sme določiti stopnja osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev. Sedaj smo pa dobili o obeh sejah slovenske skupščine ter o razpravi o omejenem zakonskem osnutku podrobnejša in točnejša poročila ter jih v naslednjem posredujemo bralcem.

Za 6. december 1966 sta bila v Ljubljani sklicana na zasedanje republiški in socialno zdravstveni zbor. Na dnevi red je bil postavljen zak. osnutek o znižanju stopnje prispevka za sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev od dosedanjih 7% na 6%. Dopoldanska seja je bila skupna, popoldanska pa ločena.

Skupna seja republiškega in socialno zdravstvenega zbora

Na skupni seji republiškega in socialno zdravstvenega zbora je podala poročilo o predloženem zak. osnutku o najvišji meri, do katere se sme določiti stopnja osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev, predstavnica izvršnega sveta Majda Gaspari. Med drugim je v utemeljitev predloženega zak. predloga navajala, da bodo izdatki socialnega zavarovanja v Sloveniji v letu 1966 dosegli že 172 milijard starih din., kar predstavlja 12,58 % narodnega dohodka. Zdravstveno zavarovanje predstavlja v teh sredstvih 43 %. V zadnjih desetih letih so se izdatki v socialnem zavarovanju zvišali za 6,5 krat, narodni dohodek pa le 4,7 krat. Poudarjala je dalje, da je zak. predlog eden v vrsti ukrepov, ki jih je sprožila gospodarska reforma, da v bodoče ne bi trošili več kot bi pa proizvedli. To pa zahteva omejitev izdatkov tudi na področju socialnega zavarovanja. Majda Gasparijeva je pri tem navajala, da se takih napotkov tudi v Sloveniji nekateri doslej niso dosledno držali in bodo zaradi tega skladi socialnega zavarovanja zaključili poslovno leto z 11 milijardnim primankljajem. Od tega odpade na sklade zdravstvenega zavarovanja okrog

1 milijarde in 800 milijonov din. Končno je poslance opozorila, da bo treba izdati še druge ukrepe „za odpravo anomalij v okviru pokojninskega zavarovanja, pri čemer bo potrebno ponovno proučiti nekatera sistemska vprašanja, kot je vprašanje starostne meje, vprašanje pokojninskih osnov itd.“

Poročilo predstavnice izvršnega sveta se je začela razprava, v katero je posleglo več poslancev. Franc Leben je kritiziral administrativne upokojitve in je poudarjal, „da je v nasprotju z gospodarsko reformo, da imamo vse preveč mladih, za delo še sposobnih upokojencev, ki bremenijo družbeno sredstva.“

Rado Pušenjak je bil mnenja, da je predložen zak. osnutek „prenagel in prester“, Stane Selih, da je treba zdravstveno službo prilagoditi „materialnim možnostim“, dr. Drago Plešivčnik je za zdravstveno službo tudi dejal, da ta „služba ni tako slaba, temveč je le predraga“, dr. Mitja Mrgole je nastopil proti zak. osnutku. Nato je odgovorilo več poslancev: za in proti. Dr. Marijan Breclj je pa predlagal naj bi sklepanje o osnutku odložili da „bi bilo potrebno predlog opreti na preciziranje bolj tehničnih argumente.“

Debatu na skupni seji je zaključil predsednik izvršnega odbora Janko Smole, ki je navajal za utemeljitev predloženega zak. predloga podrobne argumente. V zvezi z zak. osnutkom je razložil stališče izvršnega sveta. Ob koncu svojih izjavanj je naglasil, da „naj skupščina v primeru, če bo zakon zavrnila, posebej razpravlja o zaupnici oziroma nezaupnici izvršnemu svetu. To nikakor ni pritisk na poslance, kot je kdo morda napak razumel. Gre za politiko reforme, ki si jo izvršni svet tako tolači. Predvsem gre torej za zaostrite odgovornosti za politiko in izvrševanje nalog, kar je v duhu našega političnega sistema.“

Glasovanje

Na popoldanskih ločenih sejah se je debata nadaljevala, ter je bilo po zaključni razpravi tudi glasovanje. Izid je

Po novoletnem premirju obnovitev bojev v Vietnamu

Novoletno dvodnevno premirje je dalo priložnost za ponovljen poizkus ustavitve sovražnosti v Vietnamu. Napravil ga je britanski zun. minister Georges Brown, ki je poslal poziv zunanjim ministrom ZDA, Južnega in Severnega Vietnamu, naj bi se predstavniki teh držav sestavili v Hong Kongu ali kakem drugem kraju, ki je v britanski posesti, ter razpravljali o prenehanju vojaških sovražnosti v Vietnamu. O svoji akciji je brit. zun. min. obvestil tudi glavnega tajnika ZN U Thanta ter sovjetskega zun. min. Gromika.

Odgovori na britansko novoletno mirovno posredovanje so bili naslednji.

Ameriški predsednik Johnson: ZDA so takoj pripravljene na določitev mirovne delegacije, če sta za to tudi Severni in Južni Vietnam. Glavni tajnik U Thant je ponovil svojo tezo, da bi prenehanje ameriškega bombardiranja Severnega Vietnamu verjetno privedlo do mirovnih razgovorov. Ameriški zastopnik pri ZN Goldberg je U Thanta dal zagotovilo, da bodo ZDA prenehale s letalskimi napadi takoj, kakor hitro Vietkong dokaže, da resno misli na ustavitev vojnih akcij in na doseg miru. Enakih misli kot ZDA je Južni Vietnam. V Vatikanu je odgovorna osebnost izjavila, da je papež sprejel na zna-

nje britansko mirovno akcijo z velikim upanjem in željo, da bi uspela. V Hanoi je severnovietnamski predsednik Ho Chi Minh v novoletnem govoru vzbudil narod na še večje napore, da bi premagali napadavca ZDA. V Pekingu so po televiziji kazali sliko Mao Ce Tunga z njegovo poslanico: Narodi sveta, združite se in uničite severnovietnamske napadalce in vse njihove priganjake. V Parizu je v novoletnem govoru napadel ZDA tudi De Gaulle in jih delal odgovorne za sedanjo vojno v Vietnamu, ki je z novim letom stopila že v sedmo leto.

Izjave, ki so prišle na britansko mirovno ponudbo s komunistične strani ne kažejo prav nobene volje in želje po miru. To so Severni Vietnamci potrdili tudi s številnimi kršitvami novoletnega premirja. Zato so se po izteku premirja obnovili boji na vseh bojiščih z vso srditostjo. Nad ustjem Rdeče reke je prišlo do največje letalske bitke med ameriški in komunističnimi letali. V boju so Amerikanci sestrelili 7 sovjetskih Migov. Ameriške vojne ladje so potopile dve severnovietnamski ladji, nato-vorjenimi z orožjem in strelivom. Ameriška pehota je pa napadla močno komunistično posadko ter jo v dvanajsturnem boju uničila.

bil naslednji: V republiškem zboru, ki je političen organ narodne skupščine, so vsi poslanci glasovali za zak. osnutek izvršnega sveta, razen enega, ki se je glasovanja vzdržal. V socialno zdravstvenem zboru je za zak. predlog glasovalo samo 11 poslancev, 44 jih je bilo proti, trije so se pa vzdržali.

Razprava o ostavki članov Izvršnega sveta

Dne 7. decembra je republiški zbor nadaljeval sejo. Predsednik Tine Remškar je pred prehodom na dnevni red dal besedo predsedniku izvršnega sveta Janku Smoletu. Ta se je najprej zahvalil republiški zboru za glasovanje za predloženi zak. osnutek. S tem, da so pokazali visoko stopnjo zrelosti, kajti pri tem zakonu „ne gre samo za stopnjo, za kvantifikacijo te stopnje, temveč za kompleks ukrepov, ki so delno že bili izdelani, delno pa je izvršni svet tudi večerjal sprejel obveznost, da jih še izdelava: skratka, gre za program“, je nadaljeval svoj govor Smole, „ki naj pripomore in pospeši celotne družbene napore v 1967 letu; gre za usklajevanje tega dela potrošnje s pogoji gospodarjenja naših delavnih organizacij, s takšnimi pogoji gospodarjenja, kakršni so bili že ustvarjeni v reformi, oz. ki se pričakujejo v letu 1967. Gre za politiko usklajevanja te potrošnje s sredstvi našega razpoložljivega dohodka in z druge strani s programom širšega razvijanja procesov racionalizacije na področju trošenja sredstev zdravstvenega varstva.“

Z ozirom na dejstvo, da je za sprejetje zakona potrebna kvalificirana večina v dveh zborih in ker je socialno zdravstveni zbor zakon zavrnil po izjavi Smoleta „izvršni svet smatra, da v svoji sedanjosti sestavi ne more prevzeti odgovornosti za izvrševanje določenih ukrepov, ki so v skladu s politiko reforme. Dalje je naglašal, „da gre tu za zelo komplicirano situacijo, ker ne gre samo za izvršni svet. Tudi republiški zbor je blokirani s tako odločitvijo socialno zdravstvenega zbora. Razen tega tako kolebanje ob nekaterih bistvenih vprašanjih hromi tudi delo uprave.“ Smole je mnenja, da bodo sedaj „različna stališča v obeh zborih morala pobuditi določen proces usklajevanja različnih stališč obeh zborov in to na podlagi postopka, ki je predviden v sami ustavi.“ Z ozirom na tako stališče je pooblaščen izjaviti, da poleg njega še naslednji člani izvršnega sveta: Rudi Čačinovič, Drago Flis, Majda Gaspari, Mirko Jamar, inž. Viktor Kotnik, Viktor Repič in Milan Vižintin dajejo ostavke. Ostalih članov izvršnega sveta Bena Zupančiča, Eda Brajnika in Mirka Zlendera zaradi odsotnosti še ni mogel vprašati za njihovo stališče. Zaključil je svoj govor z ugotovitvijo, da ostavka, za katero se je odločil izvršni svet „predstavlja obenem tudi sredstvo za to, da se čimprej najde ustrezna rešitev problema, ker brez ustrezne solu-

cije problema — takšne ali drugačne — najbrž ni mogoče urejati tako pomembnega področja v duhu celotne reforme.“

O ostavki članov izvršnega sveta je bila nato razprava, v katero je poseglo več poslancev. Janko Rudolf je zatrjeval, „da je treba več potrpežljivosti pri urejanju problemov“, Ivica Kavčič „podpira predsednika izvršnega sveta“, Karmelo Budihna, „Nesrečni izid glasovanja ne more pomeniti, da skupščina ne podpira reforme“, Jože Benigar: „V tem težavnem trenutku naj izvršni svet spremeni stališče“, dr. Marijan Breclj: „Nobenega razloga ni za odstop“, Kristina Lavrenčič: „O reformi se ne moremo pogovarjati v rokavicah. Lahko se pogovarjamo samo z argumenti in protargumenti“. Nato je znova prošil za besedo predsednik izvršnega sveta Janko Smole ter sporočil, da člani izvršnega sveta vztrajajo pri svoji odločitvi. Po njegovem mnenju je treba tudi to upoštevati, „da se razne težave zaostrejo. Da danes ni več vprašanje vprašanje verbalnega pristajanja na reformo in strinjanja z njenimi načeli. Vprašanje bitke okoli reforme je danes vprašanje konkretnih aktov“. In eden takih aktov je po Smoletu prav gotovo limitiranje stopnje za zdravstveno zavarovanje v prihodnjem letu, ki je bistveni pogoj, da določene stvari lahko steejejo v prihodnjem letu.“

Po taki izjavi predsednika izvršnega sveta predsedniku republikanskega zbora ni preostajalo ničesar drugega, kakor da je izjavil: „Mislim, da je predsednik izvršnega sveta dovolj jasno obrazložil svoje stališče in prelagam, da republiški zbor sprejme na znanje ostavko izvršnega sveta.“ Tako se je tudi izvedlo.

Nadaljnji postopek po ustavi

Sedaj veljavna ustava SRS za take primere, kot je sedaj v slovenski skupščini določa v 164 čl.: „Če se zbora po dveh zaporednih obravnavah spornega vprašanja ne zedinita glede besedila predloga zakona ali drugega akta, potem sestavi skupno komisijo, v katero izvoli vsak zbor enako število članov. Skupna komisija pripravi predlog za uskladitev spornih vprašanj. Če se skupna komisija ne sporazume, ali če zbora ne sprejmeta njenega sporazumnega predloga, obravnava predlog na skupni seji obeh zborov. Če se tudi na skupni seji oboje zbora ne zedinita, se predlog odloži z dnevnega reda. Predlog se lahko ponovno da na dnevni red po preteku šestih mesecev na predlog enega zbora ali izvršnega sveta po sklepu obeh zborov pa že prej.“

Izvršni svet v ostavki vodi posle do imenovanja novega izvršnega sveta. Skupščina lahko imenuje znova dose-danje člane, ali pa določi nove. Lahko se pa zgodi tudi to, da izvršni svet umakne svojo ostavko. Po nekkih informacijah se je to že zgodilo.

SLOVENCİ IN SRBSKA POLITIČNA EMIGRACIJA

Pod tem naslovom je I. A. v božični številki Ameriške domovine napisal daljši članek, iz katerega zaradi aktualnosti in pomembnosti objavljamo glavne odstavke.

V uvodu pisec članka omenja reakcijo, ki jo je med Srbi doma povzročila odstranitev Rankovića z vodilnih mest sedanje komunistične državne uprave. Pravi, da je Rankovićev padec zadel tudi del srbske politične emigracije, ker dasedaj politična trojka Tito-Kardelj-Bakarić izrablja Srbijo tudi na gospodarskem področju. Zato so nekateri srbski emigranti „prišli do hudih obtožb na Slovence“. I. A. pravi, da je takih obtožb več, vendar je izbral samo tri, ki se mu zde najvažnejše. Nato pa nadaljuje dobesedno:

I.

„Trojka Tito-Kardelj-Bakarić izžema Srbijo!“

Za vsako trojko je treba treh, v našem slučaju Tita, Kardelja in Bakarića. Mislimo, da ne bo ugovora, ako trdim, da je med njimi najvažnejši Tito. Tito je sam po sebi politična teženost, Bakarić in Kardelj sta to le po njegovi milosti, nekdanji in sedanji. Življenjsko vprašanje za obstoj trojke bi bil torej Titov interes na njej. Mislimo, da Tito ni zainteresiran na njej.

Ko je Tito pred več kot 30 leti prevzel stranko, jo je našel v organizacijski razvalinah. Stranko je prelevil in rekonstruiral on sam, zato je tudi njen absolutni gospodar in se tudi tako obnaša. Saj je načrt za zadnjo obnovo stranke napravil on sam. Je to tudi razumljivo. Vsak diktator hoče gospodariti sam. Tudi Tito je med njimi, noče deliti oblasti z nikomur. Tudi v novi strankini strukturi je on sam na vrhu, pod njim so predsedstvo, izvršilni odbor in komisije glavnega odbora ZKJ.

[Tito nima torej nobene želje po kaki trojki. Ako bi že na kaj takega mislil, bi rajše skupaj z Rankovićem ustvaril dualizem, kar bi mu prihranilo dosti težav. Tito tudi dobro ve, da bi vsaka trojka samo razplamtela trenja v njegovi okolici in dala povod za struje in klike, ki jih je že Džilas pred leti prav lepo naslikal. Politična moč Bakarića in Kardelja pa tudi ni tako velika, da bi se Tito mogel nanjo nasloniti. Kako je z Bakarićem, ne vemo. Vemo pa, da niso daleč za nami časi, ko je Kardelj ugled in vpliv v Sloveniji visel na nitki. Šele Rankovićev slučaj mu je vrnil del njegove nekdanje politične veljave. Zunaj Slovenije pa Kardelj ne pomeni ničesar, morda celo manj kot nič. Vsa njegova moč tiči v komunistični strankarski hierarhiji in nikjer drugje. V podobnem položaju je verjetno tudi Bakarić. Zakaj bi torej Tito delil oblast z njima? Saj povrhu še dobro ve, da oba, Bakarić in Kardelj, že spadata med staro gardo, ki jo prerašča mlajši rod, ki ima bodočnost pred seboj.]

Gornja trojka je torej plod domišljije srbskih kritikov in nič drugega. Če pa trojke ni, ne more tudi ekspluatirati Srbov, tako pravi logika.

Da so se Tito, Bakarić in Ranković grdo gledali, je res; pa ne zato, ker je Ranković Srb, „trojka“ pa ni. Vsi štirje so pravi in prepričani komunisti. Razlikujejo se pa v tem, da si Ranković zamišlja vodilno vlogo stranke v obliki „čvrste roke“, „trojka“ pa v obliki samoupravnega sistema in neposredne demokracije. To jih loči in ne morda narodna pripadnost. Vsi skupaj namreč ne dajo v svojih sreih na narodnost počenega groša. Da pa Ranković sedaj izrablja srbska narodna čustva, trojka pa ne narodnih čustev ostalih naših narodov, to je treba pripisati različnim političnim ambicijam vseh štirih tovarišev.

II.

„Slovenci so po vojni postavili svojo industrijo na srbskih žuljih.“ Ta obtožba močno spominja na znano hrvaško izpredvojn dobe: „Dočim so se Hrvati borili proti Beogradu, so Slovenci dragi prodajali svoje usluge beograjskim režimom.“ Hrvati niso mogli tega nikoli dokazati ne z dejstvi ne s številkami. Sicer je pa bilo treba primerjati samo napredek Zagreba z napredkom Ljubljane, pa je vsakdo lahko hitro ugotovil, kaj in kje je resnica.

Podobno se godi tudi sedanji srbski obtožbi. Že bežen pregled zgodovine industrializacije v povojni Jugoslaviji to slika dosti nazorno.

Komunisti so hoteli na moč hitro industrializirati Jugoslavijo, seveda po Marksovem receptu. Najprvo težko in strojno industrijo in energetiko, potem pa lahko. Nepočakano jih je zapeljalo, da so začeli razvijati težko in strojno industrijo tam, kjer so že našli zaloge. Za začetek strojne industrije so si zato izbrali Beograd, Zagreb, Ljubljano in Maribor, torej ne edino le Slovenijo. Za začetek težke industrije so si

izbrali Jesenice, Štore, Ravne, Kidričev, Sisak, Sarajevo, Smederevo, Zanic, torej zopet ne izključno Slovenijo. Vendar so pa investicije potekale v Sloveniji hitrejša, racionalnejša in tudi cenejša. Dočim so se v drugih krajih obotavljali, so Slovenci pljunili v roke in delali. To je delalo vitez, da je Slovenija protežirana. Posebno lepo se je to videlo v energetiki. Dočim sistem elektrarn na Drini še dolgo ne bo končan, bo sistem elektrarn na Dravi kmalu izvršen po prvotnem programu. Pri tem se je pokazalo, da so pri slovenskih elektrarnah narasli stroški preko proračunskih v okvirju 17 %, pri elektrarni v Bajini Bašti pa npr. za več kot 100%!

Pri tem je ostala slovenska industrija plačala vse stroške za investicije v težko in strojno industrijo in energetiko. Slovenska industrija je bila namreč že takoj po vojni obvezana, da je vse svoje prihranke, kar jih je napravila za moderniziranje svojih obratov, morala odvajati v Beograd, o čemur zgovorno pričajo dolgoletne slovenske pritožbe o „zgubljenih amortizacijah“, na kar Beograd ni dal nikoli resnega odgovora. Slovenci imajo torej mirno vest, kar se tiče protekcije pri investicijah v težko, strojno in energetsko industrijo. Kar jim je Beograd dal, jim je na drugi strani pobral v obliki pobranih amortizacijskih zneskov. Srbski kritiki bodo morali šele dokazati, koliko je Srbija plačala za investicije v slovenski industriji!

To pa še ni vse! Najhujše šele pride! Prvotni načrt za industrializacijo Jugoslavije je bil zgrešen. Tovarne so rastle in se širile tam, kjer zanje ni bilo nobenih pogojev. Slovenska težka industrija nima na primer nobenih surovin in zelo malo pomožnega materiala. Pa vendar so jo investicije povečale in jo napravile še bolj odvisno od uvoza industrijskih surovin. Elektrifikacija je pa tako zavezana, da jo bo enkrat mogla rešiti iz zadrege le atomska elektrika. Slovenija je godna le za lahko predelovalno industrijo, ne pa težko. Zato moramo smatrati velik del investicij iz dobe 1945-1960 za zgrešen, ki pa pri tem močno cika na „politične tovarne“.

Tako je bilo veliko denarja porabljenega v investicije v Sloveniji, vrženo skozi okno. Isto se je godilo tudi v Srbiji, verjetno v še večjem obsegu kot v Sloveniji. Ali so torej Slovenci izžemali Srbijo?

Sicer je pa prepričan o tem brezpredmeten in nepotreben. Kapital za vse te zgrešene investicije v Sloveniji in Srbiji je utonil v splošni inflaciji.

Ostane pa odprto vprašanje o tistih investicijah, ki izvirajo iz tujih posojil, ki jih torej inflacija ni mogla uničiti. O tem pa vsi kritiki, tudi srbski, vztrajno molčijo. Dolgove za te investicije plačuje cela Jugoslavija preko centralne vlade, kdo ima pa koristi od teh investicij? Zakaj jih ne plačuje tisti, ki se z njimi okorišča? Tudi to vprašanje bo treba načeti, ko pride čas. Takrat šele se bo pokazalo, kdo koga izkorišča.

Če bi hoteli Slovenci kaj očitati Beogradu, bi morali načeti vprašanje „političnih tovarn“. Cenijo jih na 2.000. Kje so, koliko kapitala je bilo investirane vanje kdo jih sedaj rešuje od konkurza? Kdo plačuje stroške zanje, Teh je povsod dosti tudi v Srbiji. Tam jih je toliko, da investicije zanje daleč presegajo vrednost investicij v Sloveniji. Sam Tito je rekel v Murski Soboti, da pozna občine, kjer je investirano po 100 do 200 milijonov din. Pohvalil je Mursko Sobotu, da je sama brez tuje posebne pomoči ustvarila, kar ima. Sicer pa v Sloveniji ni nobene med 67 občinami, ki bi lahko rekla, da je na njenem področju investirane toliko kapitala. Kje so torej te občine?

Sicer se pa Srbi ne morejo pritoževati, da dobijo malo iz federalne blagajne. Federacija je na primer dala za elektrarno pri Železnih vratih okoli \$ 400 milijonov, pa še ne bo zadosti. Elektrifikacija vse Slovenije ni do sedaj stala niti četrtine tega zneska. Nočemo o sporavi potrebe investicij pri Železnih vratih, toda vedeti pa vendarle smemo, odkod prihaja denar zanje.

Srbski kritiki se radi pritožujejo, da so Slovenci že nad 20 let redili s ceneniimi deželnimi pridelki. To je le deloma res, kajti Slovenci so živeli tudi od uvoženega blaga. Na drugi strani je pa tudi res, da so srbski potrošniki industrijskega blaga dobivali ceneje izdelki iz Slovenije. Komunistični režim ni namreč odrejal nizkih cen samo za deželne pridelke, ampak tudi za industrijske. Zato ni lahka sodba, kdo je kaj „profitiral“ nad normalnim zaslužkom.

Kako Slovenci „izkoriščajo“ Srbijo,

priča na primer sledeči slučaj, ki se godi ravno sedaj pred našimi očmi, zato ga navajamo.

Centralna vlada v Beogradu in ne morda ljubljanska je sklenila, da postavi kar pet novih papirnic. Investirala je vanje nad \$ 100 milijonov, šele potem je pa morala ugotoviti, da so to same „politične tovarne“. Glavna med njimi je papirnica v Sremski Mitrovici. Vanjo je bilo investiranih nad \$ 26 milijonov, zato lahko verjamemo trditvi, da je to najmodernejša tovarna te vrste v Jugoslaviji. Pa je bila že ob svojem rojstvu obsojena na obratovanje z zgu bo. Uprava pač ni bila v pravih rokah. Ko je zguba že preokorčila \$ 3 milijone, so se začeli odgovorni krogi praskati za ušesi in misliti, kaj naj naredijo. Končno so se sporazumeli, naj zgubo krijejo srbski javni fond, kapital za dodatne investicije in obratovanje pa naj dajo 4 srbske banke, toda po pamet so pa šli v — Slovenijo! Naprosili so najprej Industrijski biro v Ljubljani, naj napravi strokovno poročilo o stanju. Biro je to tudi napravil in nakazal pot za sanacijo. Sedaj pa ni bilo nikogar, ki bi mu bilo varno zaupati izvedbo sanacije. Zopet se je javila papirnica iz Vevč in rekla, da upa spraviti tovarno v red, ako je pri tem ne bo nihče motil. Kaj se je o tej stvari godilo zadnjih 6 tednov ne vemo. Smemo pa že na podlagi teh dejstev reči, da Slovenci vkljub vsem pritožbam na Beograd radi pomagajo, kadar vidijo nesrečo. Seveda se bo pa našel modrijan med srbskimi kritiki, ki bo iskal v tem slučaju — slovensko izžemanje kot zlorabo srbske zadrege.

Da zaključimo to poglavje, rekapituliramo na kratko: Komunisti so ves povojni čas napačno industrializirali vso državo, tudi Slovenijo. Tako je povsod dosti zgubljenega kapitala, ne samo v Sloveniji. To bi bilo posebno očitno, ako ne bi Jugoslavija postala plen inflacije, ki je računsko razvrednotila vse investicije, dobre in slabe. Investicijski kapital v Sloveniji je torej dvakrat zgubljen, prvič po napačnih investicijah, drugič pa po inflaciji. To seveda velja tudi za vse druge republike. Kdo naj torej za to vali odgovornost samo na Kardelja in Kidriča? Seveda nosita svoj del odgovornosti, toda ne vse. Glavni krivec je napačna komunistična industrijska politika, zanj so odgovorni tudi srbski komunisti, med njimi tudi Ranković, ki sedaj velja za varuha srbskih interesov „v pokoju“.

Druga važna okoliščina je pa tale: kar so Slovenci dobili kapitala iz Beograda, so ga hoteli hitro racionalno in poceni investirati, četudi so ga vtikali v zgrešena podjetja. Drugod pa tega ni bilo, tam so cincali in mrdali. Zato je pa nastal vitez, da Slovenci dobivajo več kot drugi narodi. Naj bi drugi narodi delali po slovenskem vzorcu, pa bi lahko kaj več pokazali na investicijskem področju, kot morejo.

Odprto ostane vprašanje, koliko je Beograd pobral na amortizaciji v posameznih republikah. Tega problema se noben srbski kritik noče dotakniti. Se verjetno boji, da bi mu vestna preiskava kvarila račune.

III.

„Slovenci nočejo plačevati svojega prispevka za razvoj gospodarsko zaostalih krajev, v njih pa slučajno živijo v glavnem Srbi; svoje gospodarstvo so pa kar vneto razvijali na račun srbskih žrtev.“

Mislimo, da je poteklo dobrih 12 let, odkar je završalo prvič o podpiranju gospodarsko zaostalih krajev. Kolikor nam je znano, so takrat Slovenci bili za podpiranje, niso zamerili Kardelju in Kidriču, ki sta bila na čelu te akcije. Zahtevali so pa čist obračun: koliko denarja je treba dati tem krajem, kako ga rabijo in kaj so dosegli s podporami, ki so jih že dobili. Na ta vprašanja jim Beograd ni dal odgovora niti do danes. Na drugi strani je bilo pa tudi v zaostalih krajih več kot preveč napačnih investicij in političnih tovarn. To se ne bi smelo zgoditi, saj so služaji iz severne Jugoslavije dosti jasno govorili, kaj pomeni napačno razmetavanje kapitala.

IV.

Namenoma smo se v teh izvajanjih izogibali politiki. Pri zadnjem poglavju se ji pa ne moremo izmkniti. Srbski kritiki nam namreč očitajo: „Slovenci so si v Jugoslaviji opomogli na srbski račun, sedaj pa silijo na svoje. Hočejo svojo državo, ki naj bi po mislih teh kritikov bila še manj pomembna kot srednji švicarski kanton.“ Na to stališče so jih menda zapeljali letaki v Trstu, ki pozivajo vse Slovence, od konservativnih do komunistov, naj združijo svoje sile in ustanavljajo, trenutno seveda samo z besedami, pozneje pa zares, slovensko državo.

To je otročarija prve vrste. Tržaške ulice poznajo slovenske letake vseh

SLOVENSKA KRŠČANSKA DEMOKRACIJA — SLS

GLAVNO TAJNIŠTVO

20. decembra 1966

Članom načelstva,

Članom Zbora zaupnikov,

Vodstvu in članstvu poverjeništev in krajevnih edinic,

Somišljenikom in prijateljem Slovenske krščanske demokracije — SLS,

Vsem Slovincem blage volje v domovini, zamejstvu in izseljenstvu:

SREČNO, ZDRAVO IN USPEŠNO NOVO LETO!

Kadar si voščimo novo leto, mislimo in gledamo naprej v nejasno prihodnost in ugibamo, kaj nam prihajajoče leto prinaša. Mnogo tega je v zasebnem življenju odvisno od nas samih, toda ne vse. Isto velja za javno življenje. Ko letos motrimo bodočnost s političnega vidika, imajo pred očmi svoj narod in domovino, se nam kažejo izraziti znaki težke notranje bolezni vladajočega režima v domovini. Bolezni ni več mogoče ozdraviti, kvečjemu z raznimi zdravili življenje in oblast režima podaljšati. Politične razmere tam zorijo hitreje kot doslej, in lahko se zgodi, da nam novo leto prinese važne spremembe.

Dvajset let in več smo zvesto ohranjali svojo stranko v izseljenstvu, čeprav smo večkrat slišali, da ni treba več, ker novi časi zahtevajo novih stvari tudi v politiki. Priznavamo glasovom po novem, da imajo prav. Vendar dokler novega nimamo, staro ohranjamo in ga nočemo podreti, ker mislimo, da je bolje imeti nekaj kot nič. Istega mišljenja je tudi narod v domovini. Zato vztrajamo, držimo skupaj in smo pripravljeni v organizirani politični formaciji doprinesiti svoj delež, kadar bodo potrebe naroda to terjale od nas.

In tako bomo vztrajali, pa če treba tudi še nadaljnjih dvajset let! Mladi rod krščanskih demokratov v zdomstvu, ki korak za korakom prevzema važna mesta v naši stranki, bo v stare mehove natočil novega vina raje, kakor da bi vse skup zavrgel. Toda, na pragu v novo leto nas navdaja optimizem in vera, da ne bo treba več 20 let! Smo baklonosci že blizu cilja; zato bakle ne bomo odvrgli.

Z drugimi svobodnimi volitvami v zdomstvu svoje vrste spet obnavljajmo. V prihodnjem letu bomo zamudni volilni postopek uspešno zaključili in s pomlajenimi močmi držali in še višje dvignili baklo krščanske demokracije, da bo narodu v temi svetila na pot v novo svobodo in demokratično bodočnost. Smo glasniki in nosilci političnega, socialnega, kulturnega in gospodarskega programa, ki ima svoje korenine v največjem nauku človeške zgodovine — v krščanski življenjski filozofiji. Z žarom tega nauka hočemo in moramo osvetliti zmaterializirano domovino, da bo mogel narod v tej luči izbirati svojo pot v novo življenje po svoji suvereni volji.

Takrat šele bo naše poslanstvo končano.

Vse dotlej pa vztrajajmo, se politično združujmo in delajmo po geslu:

RESIMO DOMOVINO NARODU IN BOGU!

Za Izvršni odbor Slovenske krščanske demokracije — SLS

Dr. Miha Krek,

načelnik

Dr. Ludovik Puš,

glavni tajnik

ZBORNİK SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1967

ni mogel iziti v običajnem času. Razlogi so v tem, da ta knjiga že več let ni več koledar, ampak Zbornik, katerega obseg je večji kot so običajne knjige te vrste. Poleg tega ima priloge na ilustracijskem papirju in še izredno veliko klišejev med besedilom samim. Članki in slike so zbrani iz vseh delov sveta, kjer prebivajo slovenski izseljenci.

Poleg vsega tega pa je tiskarna VILKO zamenjala glavni tiskarski stroj

za novejšega, kar je tudi vplivalo na potek tiskanja Zbornika.

Vse je pripravljeno tako, da bo Zbornik v Argentini na razpolago v drugi polovici januarja.

ZATO JE ROK PREDNAROČILA IN PREDPLAČILA PODALJŠAN DO 15. JANUARJA T. L.

Izkoristite to priložnost in si zagotovite to obširno knjigo po tako nizki ceni!

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Pogajanja med vladno sredino in Slovensko skupnostjo

Po upravnih volitvah na Tržaškem predstavlja slovenska skupnost jezikel na tehnični in je tako za sestavo večin v tržaški občini in pokrajini njeno sodelovanje nujno potrebno. Slovensko skupnost pri pogajanjih zastopajo dr. Matej Poštovan, dr. Škerk, Dušan Černe, Drago Legiša, Saša Rudolf in Dragica Štoka, italijanske delegate pa sestavljajo člani Krščanske demokracije, združene socialistične stranke in republikanci.

V začetku pogajanj je Slovenska skupnost zahtevala predvsem da morajo biti za podpis sporazuma izpolnjeni pogoji glede šolstva, razlaševanja in letoviščarske ustanove v Sesslanu, predvsem pa, da mora prejšnji sporazum med DC in obema prejšnjima socialističnima strankama sprejeti in potrditi tudi republikanska stranka. Republikanci so to zahtevo sprejeli. Na prvem sestanku je DC predlagala dnevni red: Splošni sporazum, določitev upravnih

sporazumov za tržaško občino in pokrajino in dogovor o novih občinskih odborih in porazdelitev mest.

Do prvih težav je prišlo, ko republikanci niso hoteli pristati na imenovanje Dušana Hreščaka, člana italijanske socialistične stranke, za člana tržaškega občinskega sveta. Tajnik socialistične stranke Pittoni je v debati izjavil, da Hreščak ne bo prišel v odbor kot Slovenec, ampak kot socialist, ki na srečo govori dva jezika. Slovenska skupnost je izjavila, da je predlog socialistov za imenovanje Hreščaka čisto notranja zadeva socialistične stranke, ki se zahtev Slovenske skupnosti kot take ne tiče.

Na zahtevo Slovenske skupnosti sta bili imenovani dve komisiji, ki obravnavata njene pogoje za vstop v večino. Ti komisiji sta se sestali prvič 17. decembra. Pogajanja so še v teku in so debate precej ostre.

vst, noben pameten človek jim pa ne pripisuje več pomena kot na primer letakom v Beogradu, ki kričijo „Leka (Ranković) prvi, il' će biti krvi“. Da ne bo zamere v Zagrebu, moramo reči, da tudi tam poznajo podobne letake, seveda usmerjene čisto nekam drugam.

Na take letake ne damo ničesar. Kaj Slovenci mislijo o razpadu Jugoslavije, je bilo povedano pred nekaj tedni. (Svob. Slovenija št. 42. z dne 20. oktobra 1966. — Op. ured.) Tega stališča ni vsaj do sedaj nihče kritiziral.

Zato ponavljamo, da se držimo načela: Ne uničuj tega, kar imaš, predno ne veš, kaj boš lahko postavil na ruševine uničenega! Seveda svojega stališča nikomur ne vsiljujemo. Pričakujemo pa, da bodo tisti, ki se ne strinjajo z njim, obrazložili javno svoje utemeljeno stališče.

Dokler srbski kritiki bolje ne utemeljijo svojih pogledov na slovenski „separatizem“, ne bi mogli najti podlage za resno debato z njimi ravno v tej točki.

Novice iz Slovenije

Iz dežele komunistične birokracije heremo tole:

ŠE EN SVETOVNI REKORD. Naša živa razprava o zmanjševanju birokracije ter njenih bližnjih in daljnjih sorodnikov si bo lahko pomagala še z enim ganljivim podatkom. Prav v mesecih tega razpravljanja dobivajo naša podjetja povprečno poltretji (nov) predpis na dan! (Tako je izračunala komisija za družbeni nadzor pri občini Center.)

Žal podatek ne navaja, če velja številka le za delovne dneve, ali tudi za delopust. Tako bralcem ne moremo po- streči s točno številko vseh novih predpisov letno. Približna ocena se suče okoli 800. V zgoraj omenjeni podatek niso vštete tudi vse spremembe predpisov. Neodgovorni posamezniki trdijo, da tudi teh ni malo!

(Delo, 5. dec. 1966)

Tudi to se dogaja v slovenskem Mariboru:

SLOVENČ SLOVENCA PRAŠA — Zvečer novembrskega dne se je prijavil gost v hotelu „Slavija“ v Mariboru. Uslužbenka v vratarjevi loži ga je vprašala: „Ime i prezime?“ Gost je vljudno pojasnil: „Saj govorim slovensko!“ — „Pa ništa, možete.“ mu je prijazno dovolila uslužbenka.

(Delo, 9. dec. 1966)

Pretirano visoki zaslužki v nekat- rih trgovinah povzročajo med ljudmi hudo kri. O tem priča naslednja pri- tožba: „O zlorabi samoupravljanja pre- malo govorimo. Takih primerov ni ma- lo. O trgovini imajo skoraj vsi občani slabo mnenje. Že v trgovini na drobno moraš biti vedno pozoren, da nisi pri- prikrajan — pri tehtanju, računanju itd. Pri veletrgovini pa gre sploh vse na vele...“

Ljudje s skromnejšimi dohodki, po- sebno oni s stalnimi prejemki, kakor so upokojeanci, z gnevom in obupom gle- dajo na velikanske razločke med dohod- ki, ki nikakor niso upravičeni. Ljudje razumejo, da dohodki morajo biti raz- lični toda biti morajo upravičeni, po- šteno zasluženi...

V socializmu je veliko demokracije, ki terja veliko odgovornosti, medtem ko je treba zlorabe strogo kaznovati. V nekaterih podjetjih včasih ravnaajo vse po „pravilnikih in statutih“, medtem ko razum in poštenost kažeta na zlo- rabe.“ (Delo, 9. dec. 1966)

V Novi Gorici ljudje opažajo, da se vedno več nezaposlene mladine potepa po cestah. Na očitke, da zanjo krajev- na organizacija Zveze mladine Slove- nije in taborniškega rodu „Soški me- jaši“ nič ne store, predstavniki teh or- ganizacij zatrjujejo, da dosti res ne morejo storiti, ker jim enostavno pri- manjkuje časa za delo med članstvom. Njihova glavna naloga je namreč po-

stala iskanje denarja za organizacijo. Dobesedno pravijo: „In prav to je naj- bolj žalostno, namreč, da se pri nas vsaka stvar prične in konča ob dinarju. Res, da je bila reforma in da moramo dinar koristno uporabljati, toda neke ga moramo tudi najti za organiziranje življenja mladih ljudi. Ravno tega da- nes ni in vprašanje je, kam vse to pelje. V naši komuni je ta problem še posebno pereč. Smo tik ob meji in t- se da marsikaj naučiti. Pravijo, da pri- ložnost dela tatu ali pa lahkoživke. In prav zadnjega je pri nas čedalje več. Marsikdo bo rekel, kaj so v tej smeri naredile razne organizacije mladine. Nič ali pa malo, zakaj nimajo denarja, ni prostorov, opreme in ne strokovne- ga vodstva. O denarju smo mnogo go- vorili na raznih sestankih in pravijo, da beseda ni konj, a vendar grize. Gri- zejo nas objube, ki jim ne moremo več verjeti in ki jih raje nočemo več slišati, saj smo potem še bolj razo- čarani.“

Mariborske šole so v velikih finan- nih težavah. Vzdržuje jih sklad pri mestni občini, ki prejema denar od- nosno bi ga moral dobivati od petnaj- stih občin, iz katerih otroci obiskujejo razne šole na področju Maribora. Po- ložaj se je tako poslabšal, da so npr. na Ekonomski srednji šoli do konca ok- tobra izdali nekaj nad pet milijonov starih dinarjev za razne stroške, pre- jeli so pa samo nekaj nad dva mili- jona. Tako je moral kolektiv šole sam

vzdrževati zavod z lastnimi sredstvi in tudi na račun osebnih dohodkov. Po- dobno stanje je tudi na gimnaziji, kjer pri pouku lahko zaradi pomanjkanja sredstev uporabljajo le kredo in tablo. Ker se položaj na mariborskih učnih zavodih kljub raznim intervencijam na pristojnih mestih le ni izboljšal in je učno osebje neredno dobivalo prejemke in še teh ne v celoti, so učitelji in pro- fesorji Ekonomske srednje šole segli po skrajnem sredstvu: zagrozili so s stavko, če se finančni položaj na učnem zavodu ne bo izboljšal.

Umrli so. V Ljubljani: Ivan Tavčar, šolski upravitelj, Vilko Minatti, v. ka- tasterski inšpektor v p., Marija Weissba- cher roj. Sinkovec, Marija Tomše roj. Savnik, Anica Finžgar, Igor Erbežnik, Antonija Kregar, upok., Pavel Pavčič, drž. obrtni mojster v p., Joško Slobod- nik, topn. podpolkovnik v p., Maistrov borec za Maribor, Valentin Jarc, kamno- sek in dr. Janez Jeruc, nam. okrožnega javnega tožilca v Kopru, Jože Kranj- čič, dipl. ing. arh. direktor Zavoda za urbanizem v Mariboru, Viktor Kmetec, mojster šamoter v tovarni glinice v Ki- dričevem, France Korbar, gimn. prof. v Kranju, Anica Progar v Novem mestu, Ferdinand Kavčnik, mojster ortoped in njegova hčerka Anica v Vnanjih gori- cah (avtomob. nesreča), Marija Dim- nik v Trbovljah, Vekoslav Skuhala, žu- pnik v p. na Hajdini, Vladimir Carl, preglednik strojnih naprav v Idriji, An- drej Mlekuž, šofer bolnice v Stari gori, Jakob Bolha na Igu, France Petelin v Ribnici, Ema Stanič roj. Kofol v Ma- riboru in Vika Mohorič v Kočevski Reki.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Mednarodno priznanje dirigentu Marijanu Dragu - Šijancu

Glavna skupščina mednarodne usta- nove Mozarteum v Salzburgu je na 89. Mozartov dan soglasno sklenila podeliti Mozartovo medaljo dirigentu Marijanu Dragu — Šijancu v zahvalo za njegove usluge za ustanovitev Argentinskega Mozarteuma in za živo negovanje za- nimanja za Wolfganga Amadea Mozar- ta. Udeleženci glavne skupščine so isto- časno izrazili željo naj bi bila slovesna izročitev medalje v teku letošnjega Mo- zartovega tedna t. j. od 22. do 29. ja- nuarja.

Mariano Drago Šijanec — slovenski rojak, je stalni profesor za orkestralno vodstvo na glasbeni visoki šoli vseučil- nišča v La Plati, stalni dirigent gleda- lišča El Teatro Argentino v La Plati in dirigent buenosaireskega mestnega simfoničnega orkestra.

Med drugimi koncerti, ki jih je di- rigiral v Bs. Airesu, je bila pod nje- govim vodstvom prvikrat izvajana v južni Ameriki Mozartova Velika maša c molu K. V. 427 v buenosaireski ka-

tedrali ter Mozartov Requiem v veli- kem letnem gledališču z orkestrom, zborom in solisti gledališča Colón v Mozartovem letu 1956.

Je tudi ustanovitelj in prvi član Ar- gentinskega Mozarteuma in ima to- čast, da je prvi v glasbenem svetu Ju- žne Amerike, ki je dobil Mozartovo medaljo, ki jo smatrajo v mednarodnem umetniškem svetu za najvišje glasbeno odlikovanje.

K podelitvi tako visokega glasbene- ga odlikovanja g. Šijancu čestitamo ter mu želimo še mnogo uspehov v nje- govem glasbenem umetniškem udejstvo- vanju.

Zedinjena Slovenija je priredila 17. dec. izlet za vse otroke slovenskih os- novnih šol v Lomas de Zamora kjer so bratje „Sagrado Corazón“ po posredo- vanju tamkajšnjega župnika g. Jožeta Škrbca odstopili svoje veliko igrišče te- ga dne le našim otrokom. Izletnikov je bilo 292. Navzoči so bili otroci iz na- slednjih slovenskih šol: Adrogué (pod vodstvom ge. Marjete Stariha in g. Ru- dolda Drnovška), Hurlingham (gdč. Ka- tica Kovač), Morón (gdč. Mija Markež in ga. Vera Zure), Ramos Mejía, (ga.

Iz pisma Svobodni Sloveniji

Naročnik Svobodne Slovenije iz Bo- livije nas v pismu z dne 14. decembra 1966 naproša naj mu pošljemo Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1967 takoj, kakor hitro bo izšel.

O Zborniku Sv. Slovenije za leto 1966 se zelo pohvalno izraža. Navaja članke, ki jih je s posebnim zani- manjem bral „v tej tako zajetni in zgo- dovinsko pomembni knjigi apostolata za lepšo bodočnost Slovenije“. Nato pa na- daljuje dobesedno: „Posebno mi pa u- gaja v letošnjem Zborniku vaš idealen zgled demokratičnosti, ko ste paladinsko odkrili Zbornik vsem in vsakomur, ki je dobre volje. To so dejanja in ne besede! Hvala vam za ta zgled politi- čne zrelosti in višine. Tako se dela za domovino!“

Naročnik Svobodne Slovenije iz pro- vince Neuquén, nam pa v pismu z dne 25. decembra obenem z naročilom Zbor- nika Svobodne Slovenije za leto 1967, sporoča tole:

„Svobodna Slovenija še vedno na- prihaja redno in še vedno kak izvod sploh ne dospe. Kateri pa dospejo, pa niso tako podrapani kot so bili pred časom. Je pa res to, kot vam je že vča- sih kdo napisal, da je Svobodna Slove- nija tak list, da ga mora človek prav vsega prebrati od začetka do konca.“

Vera Holozan in gdč. Renata Sušnik), San Justo (gdč. Angelca Klanšek, Majda Tomažin in Marija Mehle), San Martín (gdč. K. Kovač in Saša Hart- man ter g. Boris Pavšer) in Slovenska vas (ga. Zdenka Jan). — Ob 10 je bila v župni cerkvi sv. maša s pridigo in skupnim sv. obhajilom (g. direktor msgr. Orehar, spovedoval je g. dr. Alojzij Starc, petje pa vodila ga. Ja- nova). — Za brezalkoholno pijačo je poskrbela ZS. Proti večeru so se izlet- niki po obilnem igranju prav zadovoljni vračali v svoje domove.

Peta otroška kolonija je srečno do- spela v Dolores. Odpotovalo je 86 oseb, med njimi tudi del kuhinjskega osebja. Kolonija se vrne v petek, 13. jan. 1967, zjutraj ob 8.35. — Zedinjena Slovenija se iskreno zahvaljuje vsem, ki so sode- lovali pri organiziranju kolonije: tako Svobodni Sloveniji in Oznaniču, kakor gdč. Zdenki Gornikovi, učnim močem, zlasti gdč. Katici Kovačevi in g. Lov- retu Janu.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Vlaimir- ja Vitriha in njegove žene ge. Betke roj. Maček v Adroguéju se je rodil sin- ček. Otrok je krstil na ime Tomaž An- drej g. župnik Jože Škrbec, za botra sta pabila Tinka Urbančič in France Vi- trih. Srečni družini naše iskrene česti- tke!

Naročnike Svobodne Slovenije, ki ne hranijo števil, prav lepo prosimo, če bi nam lahko vrnili božično številko, ker nam jih je zmanjkalo za arhiv.

Vsak teden ena TRENUTEK

Josip Murn-Aleksandrov

Tam v daljavi ne ve se kam ptič leti, tam v nižavi ne ve se kam se spusti naskrivaj:

tako v duši lep trenutek zbeži in na vemo, kam, kje se zbudi še kedaj.

Slovensko-argentinska odprava na kontinentalni led 1967

Buenos Aires, 2. januarja 1967

Kot so v preteklem desetletju slo- venski plezalci iz bariloške „šume“ osvajali in odkrivali širšim planinskim krogom Kordiljero na področju Južnih jezer, tako postaja to desetletje slo- venska doba plezalcev bratov Skvarča na področju Kontinentalnega ledu.

Rojakom je gotovo še v spominu njun prvi veliki uspeh na celinskem ledu: smeli podvig ob zavzetju Pier- Giorgia, potem prvenstveni vzponi na Gorra Blanca, Cardenal Cagliero in prečkanje Kontinentalnega ledu ob vz- ponu na Lautaro, nato Mellizos (Stefen in Kruger) ter končno lani Mesa Chica ter vrhovi Bertrand, Agassiz, Bolado, Tomek (poimenovan po rojaku Tomažu Kralju v spomin na njegovo planinsko smrt), Masters in Kennedy.

S tem se uvrščata brata Peter in Jure Skvarča med najboljšje poznavalce gora na Celinskem ledu in obrobju, pa tudi med najuspešnejše osvajalce teh edinstvenih ledeniških vrhov, ki slove med gorniki po svetu.

Letos bosta v odpravi Slovenskega planinskega društva v Argentini nada- ljevala brata Peter in Jure tam, kjer sta lani začela: na jugu in ob zahodnih rokavih jezera Argentino, v območju vrhov Cono, Moyano, Norte.

Jure in Luciano Pera (slednji že znan slovenskim planincem kot Petrov tovariš na pohoju čez „led“ ob uspeš- nem naskoku na Lautaro) sta odletela danes z vojaškim letalom do Río Ga- lileos. Tam si bosta morala oskrbeti, kakor si že bodi, kak možen prevoz skoro čez ves kontinent do Calafate ob Lago Argentino, od koder je izhodišna točka za pristopanje h goram.

Peter namerja za njima — tudi ka- kor si že bodi — drugi teden potem, ko bo opravil svoje izpite na univerzi. Kot goste je povabil še tukajšnjega ple- zalca italijanskega porekla g. Fava in svojega prijatelja, rojaka Borisa Kam- piča.

Prizadevnim gornikom želimo, naj bi v gorskih samotah znali sprejemati v polno darove miru in lepote ter plem- enite borbe, želimo jim mnogo gorni- škikh uspehov, prevsem pa — srečen po- vratek, dragi fantje!

dp.

Janez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

„Res smem?“ se je razveselil Peter in grede že mislil, kako bi se Špelca razveselila uplenjenega orla.

„Kar poskušaj. Pa ti bo težko uspelo.“

Sonce se je že davno pomaknilo čez poldan. Jezero je vztrepetalo v popol- danskem vetru. Višji gozdar Vencelj Hrubečka je pa še vedno razlagal na vrhu Komarče samo na pol izkušenemu lovcu Hribarjevemu Petru življenje in navade planinskega orla. „Le kaj mu je danes“, je ugibal Peter, „da je prišel sam tako daleč v gore in da se sedaj očitno mora z nekom razgovoriti.“

„No torej!“ je sklonil Vencelj. „Ali sedaj verjameš, da boš orla dokaj prej ujel v železje, kakor ga pa sklatil s puško iz višine?“

„Uvidim“, je pritrdil Peter.

„Prav.“ Vencelj je iztrkal porcelan- ko. „Potem sva se pa dogovorila. Le na sedmino te še povabim, če utegneš. Ni- mam nikogar drugega v vsej kranjski deželi kakor tebe, da bi ga.“

„Kdo vam je umrl?“ je bil radove- den Peter.

„Vdovec sem postal“, je odvrnil Hru- bečka in zamišljeno gledal proti severu. „Vdovec“, se je začudil Peter. Ni si znal predstaviti, da je bil Vencelj kdaj oženjen.

„Saj sem ti pravil vendar o Hedi“, je bil gozdar kar nejevoljen.

Da bi mu pregnal mračnost, je Pe- ter pripomnil bolj v šali kakor zares: „Sedaj se boste pa lahko spet ženili.“

„Se morebiti tudi pa bom. Na stara leta človek ni rad sam. Do gosposke nočem več. Preprosto. Pa čeprav ji krilo ku- pim.“

Peter je obmolnil. Spomnil se je Jerce.

Vencelj je uganil njegovo misel. Po- nudil mu je stegneno roko: „Pa tebi, Peter, ne bom križal potov.“

Peter sam ni vedel, kdaj je višjemu gozdarju roko stisnil.

Zvečer se je krčmarica pri Stari fu- žini čudila, zakaj gospod Vencelj tako gosti navadnega bohinskega lovca, Hri- barjevega Petra. Hrubečka je pa rado- vednici na široko razložil, da samo zato, ker je Peter zalotil Cenceljna, ki se je leta in leta znal umikati vsem drugim lovcom.

„Bo vsaj nekaj časa mir pred njim“, je žena brž verjela gozdarju. Peter pa da naj spije ob priliki polič vina na njen račun.

Tra tema je že bila, ko sta se razšla Peter in Vencelj.

Domov grede sta oba mislila na brh- ko, pa malo muhasto Tkalčevo hčer. Jerca je pa v svojem stanu na Vógarju že davno mirno spala.

Ostroroba toča

Planino Ovčarijo je obsijalo zgodnje sonce. Okrog zadimljenih stanov je rez- ko zaudarjalo po razhojenih kravčkih, za krajem je pa dehtelo po cvetju. Ži- vina je odhajala na pašo, planšarice pa so nosile mleko v sirarnico. Pred njimi so se spreletavale borovčice. Drobni pti- čki so sedali na najvišje kamne, se ozi- rali naokrog in razkazovali svoja rož- nato rdeča oprsja.

Z obema rokama optima v bok je prinesla v sirarnico poln škaf mleka tudi Grmova Špelca. Ročno ga je postavila na klop in položila še pisan svitek poleg njega. Sirar Matevž je pravkar vpiso-

val v knjigo mleko Tkalčevi Jerci. Pre- den pa ji je škaf izpraznil, je namignil Špelci, naj zlije svojo jutranjo molžo na tehtnico. Premikal je utež sem in tja, grede pa je pripovedoval svetlosi plan- šarici: „V Ogradih sem bil včeraj. Za- gnane jarce sem šel solit. Dvoje jagnjet je spet zmankalo. Brdarjeva pisana in vaša črna ovca sta ob letošnji zarod. Brdarjevi je vime že uplahlilo in se je umirila, vaša pa z nabreklih teka na- okrog, neprestano bleje in išče zgublje- nega mladiča.“

Razgreta od hoje in nošnje je Špelca še bolj zardela: „Črna ovca je pravza- prav moja. Le kam naj bi bilo jagnje prešlo?“

„Še vprašuješ?“ se je začudil Ma- tevž, „ko vendar vsi vemo, da jagnjeta in kozličce orli odnašajo.“

„Saj sem vendar rekla Petru, naj orle postreli“, se je razhudila Špelca. „Ne bo jih premalo slišal, kadar se spet srečava.“

Jerca se je hudo mušno nasmešnila: „Mar je lovcom, kaj katera izmed nas reče. Najmanj trmoglavemu Petru.“

Planšarici sta se spogledali in obmol- nili. Špelci je postalo žal, da je poza- bavljala na Petra. Saj nista bila kdo ve kaj prijatelja. Pa vendar. Če bi se bila prej spomnila, da jo posluša Tkalčeva, bi ne bila zinila žale besede. Jerčine oči so pa govorile in privoščile, da bo Špelca že še spoznala Hribarjevega.

Molk je pretrgal sirar: „Z žensko pametjo mislita. Kakor bi bili orli pi- ščanci zaprti v kurnik, ki kar sežeš po- nje in jim zaviješ vrat. Le kako moreta biti tako otročji. Posebno ti, Jerca, ko ne planiši prvo leto.“

Kakor bi bilo postalo obe dekleti pred postaranim sirarjem sram, sta vzeli vsa- ka svoj rožasto poslikan škaf, se po- slovlili in odšli iz sirarnice. Jerca je za- vili navzdol, Špelca pa vprek. Razšli sta se s prijazno besedo. Nobena izmed njiju

pa še slutila ni, da ju Hribarjev Peter s Kopicke z daljnogledom opazuje.

Peter je bil zvedel od dovških lovcev da je tudi v Krmi, v nepristopni steni Debele peči, gnezdil orlovski par. Izvalil in iz gnezda izpeljal je bil dvoje mla- dičev. Trentarski pastirji so mu bili pa pravili še o tretjem orlovem gnezdu na soški strani. Svoja dognanja je bil javil višjemu gozdarju Hrubečki. Peter in Vencelj sta bila take misli, da bi Tri- glav brez orlov dokaj izgubil na svoji lepoti, da pa divjačina, še manj pa drob- nica, tolikega števila tako mogočnih ujed ne prenese, in da odslej ne bosta priza- našala ne mlademu ne staremu rodu. Naj ugonobi orle, kakor ve in zna, so ga vsak dan bolj nagovarjali tudi go- spodarji. In kar skoraj vsak mu je vedel svetovati, kako naj roparjem pride do živca. Peter je pojasnjeval in razlagal, da so orli silno prežni ptiči. Le redko- kdo mu je hotel verjeti. Peter se je na- veličal praznega odgovarjanja. Da se jim čim bolj ogne s poti, je natovoril težak nahrbtnik in odšel v gore. Da ga je tudi Grmova Špelca spodbodla, naj ustrelji orla, si pa ni maral priznati.

Peter je vedel, da orlovski par leti zjutraj drug za drugim vsak na eno stran grebena in išče plena. Na prvi polet se pelje nizko. Večkrat ga je mo- goče doseči s strelom. Se je že pripetilo, da je lovec oba ustrelil: sameca in sa- mico. Kasneje se orla čimdalje više vzdiguje. Morebiti je pa tudi njemu namenjen lovski blagor. Navsezadnje je bil že prispel na vrh Kopicke. Stisnil se je med skalovje in se pokrtil z ruševini vejami. Opregel je na vse strani in ča- kal. Zmotili sta ga dekleti na Ovčariji.

Jerca in Špelca sta bili že davno vsa- ka v svojem stanu. Peter je pa še vedno mislil, kako bi orla, če bi se mu res po- srečilo ustreliti ga, nesel čez Ovčarijo. Pri Tkalčevi bi se nič na oglašil, Grmo- vi bi ga pa obesil na vrata. Pomudil bi

se pri veselem deklju, jo dražil in se pogovarjal z njo. Jerci bi se pa za malo zdelo in jezna bi bila, pokazala bi pa ne.

Sredi razmišljanja je Peter pogledal prek doline proti Zlatni. V meh se je pasel tropič gamsov. Srednje velika ko- za s slabotnim kozličem je zaostala na jasi med ruševjem. Mladič je legel in se grel na soncu, mati se je pa oprezno pasla in pogosto pogledovala pod nebo, kakor bi se od tam najbolj bala nevar- nosti. Peter je začel oprezovati z dalj- nogledom.

Iz ruševja se je priplazila lisica. Lo- vec je koj spoznal, da zalezuje kozliča, pa ni mogel prav nič pomagati. Je bilo predač. Preden bi dospel v strelno da- ljavo, bi bilo že vsega konec. Ni mu preostalo drugega, kakor da je mirno čakal.

Koza je postala nemirna. Hkrati je že topotnila s prvo nemiro. Peter udarca ni slišal, videl pa. Kozlič je planil po- konci in že ni bilo ne njega ne matere nikjer več. Na jasi je ostala samo lisi- ca. Kakor bi se ji zdelo za malo, da ni mogla do plena, se je visoko zravnala in gledala proti ruševju, kamor je bil zginil kozlič. Tedaj se je spet prihu- lila. A bila je že prepozna. Bliskovito naglo se je zaprašil orel v preplašeno zver in ji zasadi kremplje v glavo in hrbet. Peter je sodil, da je vse končano, pa se je motil. Lisica se je začela br- niti. Nastal je živ svitek. Petru se je zazdelo, da sliši ščekanje ostrih lisčjih zob, udarjanje mogočnih perutnic in grozeče pihanje razjarjene ujede.

Zgodilo se je, česar bi Peter nikoli ne bil pričakoval. Orel je moral popu- stiti. Dvignil se je za moža visoko. Na rahlo premikal krila in čakal. A brž, ko je lisica skušala pobegniti, je že spet sedel na njej.

(Nadaljevanje prihodnjtje)

I Z T E D N A V T E D E N

V severnih čilskih provincih so imeli 28. decembra močan potres.

V Uruguayu so komunisti v zadnjem času povečali teroristično aktivnost. Policija je odkrila precejšnje količine skritega orožja ter nadaljuje s preiskavami proti teroristom po vsej državi. Za novo leto se je zaostрил tudi mezdni spor nameštencev v Montevideu ter je bila na novo leto v uruguayski prestolnici splošna stavka.

Venezuelski predsednik Raul Leoni je v novoletnem nagovoru zatrjeval, da bo njegova vlada ostala zvesta demokratski ideji, odločno pa nastopala proti komunistični aktivnosti, ki deluje po navodilih iz Kube. Venezuelska vlada je obnovila tudi diplomatske zveze z Brazilom, ki so bili prekinjeni od leta 1964, ko je v Brazilu vojska odstavila ted. predsednika Goularta.

V Londonu so na staro leto neznanec ukradli iz stare umetniške galerije 8 dragocenih umetniških slik, med njimi tri Rembrandtove in tri Rubensove. Vrednost ukradenih slik dosega 5 milijonov 600.000 dolarjev.

V Sudanu je skupina levičarsko usmerjenih častnikov poskušala državni prevrat, ki se je pa izjalovil.

Komunistična Kitajska je 28. decembra razstrelila svojo peto atomsko bombo. Vojaški strokovnjaki zahodnih demokratskih sil napovedujejo, da bo

kom. Kitajska lahko začela ogroziti s svojimi atomskimi raketami Azijo in Evropo že leta 1967, Ameriko pa v letu 1970.

Policija republike Ghana je razpisala nagrado 28.000 dolarjev tistemu, ki bi ujel ali ubil biv. odstavljenega filokomunističnega predsednika Kwame Nkrumaha, ki se skriva v Gvineji.

Britanska vlada je objavila, da bo prve dni februarja prišel na obisk predsednik sovjetske vlade Alekskej Kosigin.

V Kairu bo 14. februarja konferenca predsednikov arabskih držav. Njen glavni namen je uskladiti različna mnenja posameznih arabskih držav glede oborožene akcije proti Izraelu. Naserju tudi močno razburja živce aktivnost jordankega kralja Huseina, ki sledi političnim navodilom zahodnih demokratskih držav, zlasti Amerike, in ne posluša Naserjevih diktatov. Zato so Naserjevi privrženci ustanovili teroristično Palestinsko osvobodilno organizacijo z namenom, da bi povzročala v Jordaniji teroristične akte in po možnosti ubila samega kralja. Kralja Huseina v njegovi politiki podpirata tudi Irak in Saudijeva Arabija.

V varnostnem svetu ZN so z novim letom postali člani tega odbora predstavniki Brazila, Kanade, Danske, Etiopije in Indije. Predsednik tega odbora je sedaj argentinski zastopnik.

SLOVENCI PO SVETU

AVSTRALIJA

Graditev cerkvice sv. Cirila in Melchiora v Melbourne napreduje. Sicer počasi, toda naprej le gre. Lahko bi šlo hitreje, pa ni ljudi, ki bi poprijeli za delo. To je razvidno iz ugotovitev, ki jih je zapisal g. p. Bazilij v decembrski številki Misli, ko pravi: „Težko mi je spet in spet ponavljati isti klic, odziva pa domalega nobenega. Čudno zaspani

PO ŠPORTNEM SVETU

Na „Silvestrovem teku“ v Sao Paulo v Brazilu je zmagal Kolumbijec Alvaro Mejia Flores pred favoritom Belgijcem Roelantsom, ki je zmagal v zadnjih dveh letih na tej lahkoatletski progi. Nastopilo je 150 tekmovalcev, od tega 20 inozemcev. Argentino so zastopali D. A. maizon, Leguiza, Luna, Fernández, Barceló in Oberti, za Jugoslavijo pa Dimo Vazič, član celjskega klada.

Odkar je ta tek mednarodni, so zmagali evropski tekmovalci 14 krat, južnoameriški pa 6 krat. Argentinec Suárez je edini, ki je zmagal na tem teku trikrat zaporedoma.

Se pred osvojitvijo državnega prvenstva Jugoslavije v košarki je ljubljanska Olimpija na II. festivalu evropske košarke v Ljubljani 15. oktobra premagala evropskega pokalnega prvaka Simmenthala iz Milana, v katerem igrala dva severoamerikanca, s 92:83. Simmenthal pa je premagal „evropsko reprezentanco“ s 91:89.

V članku „Prispevajte za kolajno“ je v beograjski Borbi Popović napisal: „Štipendije, ki jih dobivajo člani telovadne reprezentance, se zdijo kot nadomestila, ki jih dajejo v delovnih kolektivih za prevoze v mestnem prometu. Zahtevali smo točne podatke in jih tudi dobili. Kersnič in Kuessel dobivata po 4.000 starih dinarjev, Anič 6.000, Brodnik 10.000 in Cerar — svetovni prvak in olimpijski zmagovalec — pa 50.000. To je spodbuda za znane športnike, dodatek

smo postali, a lepi dnevi gredo mimo nas... Pa ravno zdaj, ko je zgradba prišla tako daleč, da bi lahko delale tri ali štiri skupine naenkrat. Obljub dosti, a zgolj obljube cerkve ne bodo končale.“

V Avstraliji so se poročili: V Kew Emil Zajc in Julijana Jesenko, v St. Albansu Anton Kolman in Olga Julija Pisulak, v Hindmarshu Edward Bordon in Marija Kosynsky, v Hawthornu Ignac Blatnik in Monika Djurdjevič.

za okrepljeno prehrano zaradi izjemnih fizičnih naporov. Ker delamo bilanco uspehov, je Cerar prav gotovo pri vrhu. Če pa razvrščamo prvake po materialni pomoči, pa je prav tako zanesljivo med zadnjimi.

Vestnik SFZ

V nedeljo 18. decembra se je vršil v Slovenski vasi Drugi odprti lahkoatletski turnir za dekleta in fante. Ta turnir, katerega sta organizirali mladinski organizaciji, je bil namenjen vsem, ne samo članom, a na žalost ni bilo odziva od starejših.

Program se je pričel ob 9.30 s tekom na 1.500 metrov, katerega je zmagal Grbec Jože (SV) 6 minut, 2) Reven Lado (SV) 6 minut 03 sekund.

300 metrov SDO: 1) Mažgon Adrijana 52' 4/10 (SV), 2) Sušnik Mari 52' 8/10 (SV).

Skok v daljavo SFZ: 1) Sušnik Franci 5,59 metrov (SV), 2) Barle Tine 5,22 metrov (SV).

Skok v daljavo SDO: 1) Sušnik Mari (SV) 4,22 metrov, 2) Gorazd Saša ((RM) 4,02 metrov.

400 metrov SFZ: 1) Sušnik Franci (SV) 1' 7", 2) Adamič Franci (SV) 1' 7" 5/10.

Skok v višino SFZ: 1) Reven Lado (RM) 1,31 metrov, 2) Mažgon Adrijana (SV) 1,30 metrov.

Skok v višino SFZ: 1) Reven Lado 1,43 metrov (SV), 2) Urbanija Srečo

(SV) 1,42 metrov.

80 m SDO: 1) Celarc Jolči 11" 7/10,

2) Žitnik Mari 12" 9/10 (SV).

100 m SFZ: 1) Urbanija Srečo (SV)

11" 9/10, 2) Barle Tine (SV) 12".

Popoldanski program — meti diska in krogle — je na žalost onemogočilo slabo vreme.

Rezultati kažejo, da odsek iz Slovenske vasi ni imel tekme. Kako je to, da ostali niso tekmovali, ko je bil turnir vendar namenjen vsem odsekom? Menda mislijo, da bodo na bodočih turnirjih tekmovalci kar na lepem postali najboljši!

Tudi med dekleti je Slovenska vas dosegla največ uspehov, rezultati pa so bili naravnost odlični. Zboljšale so oba skoka, zlasti pa tek na 300 m, ki je bila najzanimivejša disciplina tega turnirja.

ODPOVED PREDAVANJ

Ker dr. Vojska iz Švice ni prišel, sta njegovi napovedani predavanja o lepotah Švice in Slovenije v Slomškovem in Našem domu odpovedani.

OBVESTILA

Petek, 6. januarja:

Za ta dan napovedana igra Luč z gora je zaradi nesreče, ki se je pripetila enem od glavnih igralcev preložena na pozneje.

Sobota, 7. januarja:

Na Pristavi sestanek naraščajnic in mladenk ob 17. uri.

V Našem domu v San Justu ob 13 začetek počitniških dni za naraščajnice in mladee.

Nedelja, 8. januarja:

V Ateneo Don Bosco v Ramos Mejii 16. misijonska veletombola. Začetek ob 17. uri.

Ponedeljek, 9. januarja:

Začetek počitniškega tečaja v Slomškovem domu za naraščajnice in mladee od 6 — 14 leta.

Četrtek, 12. januarja:

V Našem domu ob 13 začetek počitniškega tečaja za naraščajnice in mladenke.

Tudi v Slomškovem domu ob 13 začetek tečaja za naraščajnice in mladenke.

Petek, 13. januarja:

Ob 8.30 zjutraj vrnitev 5 otroške kolonije na postajo v Retiro.

POČITNIŠKI DNEVI

NA PRISTAVI

v januarju in februarju

za naraščajnice in mladenke

ob sredah od 8.30 do 18.30

za naraščajnice in mladee

ob četrtek od 9 do 12

SFZ SAN MARTIN

Turnir v odbojki
za pokal Boj Petriček

v soboto, 7. januarja, ob 19.30

v Slovenskem domu v San Martinu

Simon Rajer

uradni prevajalec

Uruguay 743, 5. nadstr. pis. 506

od 9.—12. in 15.—19. ure

Prevodi, dokumenti (nabava, legalizacija, popravki), vožnje (pomorske in letalske).

Plošče, knjige in diapozitivi iz Slovenije.

SVEI TRIJE KRALJI

Trije kralji sveti kralji:

Gasper s konjem v halji,

Miha s slonom v halji beli,

Boltežar pa na kameli

V Betlehem so jezdili

in pred hlev prijezdili.

Prvi se je ves zamaknil,

drugi k jaslim se pomaknil,

tretji pa je zadaj čakal

da bi Jezus ne zaplakal,

ko bi videl tretjega,

Boltežarja črnega.

Sveti Jožef mu veleval:

„Kralj, le stopi sredi hleva!

Saj ne bo se zasodilo

Dete naše, Dete milo:

ne boji se črnih lic,

črnih se boji dušic!“

Silvin Sardenko

Koroška narodna

VEČNI ČEVLJAR

Kristus in sveti Peter sta potovala po svetu. Približala sta se revni hišici. Sveti Peter potrka na vrata. Odpre ma jih ubog čevljar.

„Kaj bi rada?“ ju vpraša.

Peter odgovori „Prenočila bi rada. Prosim, privošči nama kotiček v hiši, da se odpočijeva od dolgega pota!“

Čevljar ju povabi v hišo in pristavi: „Kar imam, vama rad dam.“

Ko sta sveta popotnika povečerjala, sta legla k počitku. Zjutraj navsezgo-

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, of. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK
Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271
Na telefonu tudi dopoldne (10—12)
Uradne ure od 17—20
Pisarna zaprta od 19. decembra
do 13. februarja
Izredni slučaji dr. Martinez
Sarmiento 1479, 1 p., T. E. 46-4972

PORAVNAJTE NAROČNINO!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
Concesión N° 3224
TARIFA REDUCIDA
Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 910-387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1967: za Argentino \$ 1.900.—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100.—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje s letalako pošto, in 8 dolarjev za pošiljanje s navadno pošto. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

MUEBLERIA EZEIZA

LUKA MIHARČIČ

Ruta 205. Pred žel. postajo Ezeiza

MUEBLERIA LUKY

LUKA MIHARČIČ sin

Ruta 205, Km. 43.000

GARLOS SPEGAZZINI, FNGRoca

Slovenske rojake opozarjamo na bogato zalogo vseh vrst pohištva in opreme za kuhinje, dnevne sobe, spalnice, jedilnice, ter mize, stole in klopi za vrtove.

Prav tako obveščamo slovenske rojake, da smo zastopniki podjetij za izdelovanje najboljših in najsodobnejših žimnic znamk SPRIGWAL, PIRELLI in SUAVEGO.

Zastopniki smo tudi podjetja za izdelovanje najmodernejšega pohištva znamke ROPLACARD.

O lepoti in izvrstni kakovosti spalnice te znamke in ostale opreme zanje, se bo lahko prepričal tisti, ki jo bo zadel kot glavni dobitek na nedeljski misijonski veletomboli, za katero sta jo dobavili naši trgovski podjetji.

Obiščite nas in si oglejte bogato zalogo hišne te stanovanjske opreme. Sami se boste prepričali, da boste z nakupom pohištva v naših trgovinah od nas odhajali vedno zadovoljni, ker boste za svoje domove dobivali res najboljšo pohištvo po tako nizkih in zmernih cenah, ter z najugodnejšimi plačilnimi pogoji kot nikjer drugje. Zadovoljni pa bomo tudi mi ob zavesti, da smo rojakom omogočili nabavo najboljšega pohištva ter s tem povečali srečo in zadovoljstvo po slovenskih družinah in domovih.

LUKA MILHARČIČ, oče

Luka Milharčič, sin

NAŠI

MLADINI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

Leto IV.

Št. 1

SVET KRISTUSU

Na novoletni dan sem bil na obisku pri neki slovenski družini. Njihov najmlajši sinček Stanko, je zelo radoveden in „brihten“ fantič in vedno sprašuje odrasle: „Zakaj to, zakaj ono?“

Ta dan so misijonski sodelavci obiskovali slovenske družine in so se oglasili tudi pri Stankovih starših. Ko so že odšli, se mi je Stanko približal in že se je glasilo vprašanje.

„Zakaj pa misijonski sodelavci obiskujejo slovenske družine?“
„Hotel sem mu odgovoriti, a me je že prehitel z novim vprašanjem, „Zakaj misijonarji organizirajo tombole? Zakaj pa smo dolžni sodelovati...?“

Vedel sem, da če ga pustim, ne bo konca spraševanja in sem ga prekinil.

„Počakaj malo. Saj bom sproti pozabil vprašanja, ko tako hitiš. Ti bom na kratko razložil smisel in pomen misijonskega sodelovanja. Tako ti bodo vsi ostali odgovori jasni.“

„Veš, mnogo je ljudi na svetu, ki so kristjani in verujejo v pravega Boga. A ogromno jih je, ki o tem Bogu še nikoli niso slišali. Jezusa še ne poznajo, ne prave vere. Zato jih imenujemo pogane. Misijonarji se trudijo v daljnih deželah, da bi oznanjali tem ljudem Kristusov Evangelij. Mnogo je teh delavcev v Gospodovem vinogradu, a kljub temu premalo, in tudi nimajo zadosti sredstev. Med njimi je tudi mnogo naših rojakov. Predvsem njim smo mi kot katoličani in Slovenci dolžni pomagati pri njihovem delu, saj so vsi ljudje poklicani k luči pravega Evangelija. Naši bratje so v Kristusu. Zato smo mi dolžni pomagati misijonom. Predvsem z molitvijo, a tudi tvorno. In kaj je lepša prilika kot vsakoletna misijonska veletombola, ki je na nedeljo po prazniku Treh kraljev, ki so bili prvi pogani, ki so spoznali in počastili Jezusa.“

Stanko je bil zamišljen. Nič ni rekel. A jaz sem vedel, da bo od tedaj tudi on vneto sodeloval za uresničitev gesla „Svet Kristusu!“, saj je dober fant — katoličan in Slovenec.

Dopolnjevalnica

Vsaki spodaj navedeni besedi manjkata spredaj dve črki (v zadnji ena sama). Poišči črke in dopolni besede tako, da pomenijo:

- ...lek — druga beseda za rožni venec
- ...ce — del obraza
- ...dija — država v Aziji
- ...mant — drag kamen
- ...dja — vozi po morju
- ...ek — druga beseda za odmev

Dopolnjene črke dajo življenjsko pravilo.

Kdo sem

Iz daljne dežele ti priletim
in kakor prijatelj ti govorim,
pozdrave in voščila ti izročim!
Rešitev ugank v prihodnji številki!

NAŠI PREGOVORI — O PTICAH

Kakršna ptica, takršna pesem.

Ptica spoznaj po perju.

Ptič se s ptičem druži.

Vsaka ptica rada tja leti, kjer se je izvalila.

Rešene ugank iz 26. številke:

Odbiralnica: Jemlješ izmenoma po tri prve in tri zadnje črke, pa dobiš: Rajske strune zadožite! — Številnica: Ključ. Vrba, gosli, med, Jud; dobiš: Slava Bogu, mir ljudem!